

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Herved tillader jeg mig for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb m. v. ved ændring af merværdiafgiften til 22 pct.).

(Lovforslag nr. L 203).

Forslag til lov om ændring af lov om invalidpension m. v. (Forhøjelse af ydelser ved ændring af merværdiafgiften til 22 pct.).

(Lovforslag nr. L 204).

Forslag til lov om ændring af lov om pension til enker m. v. (Forhøjelse af grundbeløb m. v. ved ændring af merværdiafgiften til 22 pct.).

(Lovforslag nr. L 205).

Forslag til lov om social bistand. (Forhøjelse af ydelser ved ændring af merværdiafgiften til 22 pct.).

(Lovforslag nr. L 206).

Forslag til lov om børnetilskud og andre familiedydelser. (Forhøjelse af børnetilskud m. v. ved ændring af merværdiafgiften til 22 pct.).

(Lovforslag-nr. L 207).

I forbindelse med forslaget om forhøjelse af momsprocenten til 22 foreslås sociale kompensationer til pensionister m. fl.

Dette foreslås at ske ved en forhøjelse af de sociale pensioner, lommepegebeløbet til pensionister på plejehjem og børnetilskud m. v. Der vil herved blive givet kompensation for de udgiftsstigninger, som vil blive en følge af gennemførelse af den foreslåede forhøjelse af merværdiafgiften. Der henvises i denne forbindelse til den samtidige forhøjelse af de nuværende pristilskud til visse varer.

Den generelle afgiftsforhøjelse antages efter foretagne beregninger at medføre en udgiftsstigning for pensionisterne på 1,2 pct. af pensionen.

Ved beregningerne af fordelingen af pensionisternes forbrug er Danmarks Statistiks seneste forbrugsundersøgelse fra 1976 og et skøn over senere ændringer i forbruget lagt til grund.

Statens udgifter ved forhøjelse af de sociale pensioner og ydelser efter bilstandsloven kan på årsbasis, dvs. når forslagene får deres fulde virkning, anslås til brutto 335 mill. kr. i PL-niveau januar 1980. For kommunerne, der skal afholde halvdelen af udgifterne til de ydelser efter bilstandsloven, der følger de

sociale pensioner, bliver der tale om merudgifter på ca. 5 mill. kr. om året. Samtidig vil kommunerne dog som følge af øget skattebetaling få en ekstrairtdægt.

Ved ændring af bilstandsloven forhøjes beløbet til personlige fornødenheder til pensionister på plejehjem.

Forslaget om forhøjelse af børnetilskud m. v. har på samme måde til formål at give kompensation for de merudgifter, som forhøjelsen af merværdiafgiften medfører for modtagere af børnetilskud m. v. Statens udgifter ved dette forslag kan på årsbasis anslås til 38 mill. kr. i PL-niveau januar 1980.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslagene, skal jeg anmode om tingets hurtige og velvillige behandling af forslagene.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte følgende 8 lovforslag:

Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Forhøjelse af afgiften).

(Lovforslag nr. L 208).

Forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.

(Lovforslag nr. L 209).

Forslag til lov om beregning af merværdiafgift af parfumer, toiletmidler m. v.

(Lovforslag nr. L 210).

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af elektricitet.

(Lovforslag nr. L 211).

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af visse olieprodukter.

(Lovforslag nr. L 212).

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin.

(Lovforslag nr. L 213).

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af gas.

(Lovforslag nr. L 214).

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af charterflyvning.

(Lovforslag nr. L 215).

Forslagene er et led i regeringens samlede økonomiske politik, der bl. a. omfatter en finanspolitisk stramning.

Såvel hensynet til betalingsbalancen som behovet for en nedsættelse af det betydelige

[Ministren for skatter og afgifter]

underskud på finansloven nødvendiggør en forøgelse af statens indtægter både i år og i de følgende år.

Lovforslagene omfatter dels en forhøjelse af momsen, dels en forhøjelse af energiafgifterne m. v. Momsforhøjelsen har til formål at begrænse det samlede forbrug, medens energiafgiftsforhøjelserne har til formål at ramme det forbrug, der i særlig grad belaster betalingsbalancen.

Momsen foreslås med virkning fra den 30. juni 1980 forhøjet fra 20¼ pct. til 22 pct. Merprovenuet anslås på årsbasis at ville udgøre ca. 3,1 mia kr. Heraf vil dog ca. 300 mill. kr. hidrøre fra statsinstitutioners indkøb af varer og afgiftspligtige tjenesteydelser.

Der vil i forbindelse med forhøjelsen blive taget særlige hensyn til de økonomisk vanskeligt stillede grupper i samfundet, idet der vil blive givet kompensation til disse grupper. Det vil ske ved tilskud til folke- og invalidepensionister m. fl. samt ved forhøjelse af børnetilskuddene. Der vil herudover blive foretaget en forhøjelse af de beløb, der udbetales som en delvis refusion af momsen på konsummælksprodukter m. v. og margarine. Disse udgifter skønnes tilsammen at andrage ca. ½ mia kr. på årsbasis. Når der tages hensyn til disse tilskud, vil provenuet af momsforhøjelsen kunne anslås til ca. 2,6 mia kr. om året.

De samtidig med momslovsforslaget foreslåede ændringer vedrørende parfumeafgiften og tobaksafgiften er alene af teknisk karakter og hænger sammen med, at der ved beskattningen af disse varer anvendes pris- eller stempelmærker.

Virksomheder, der som følge af regelmæssig eksportomsætning får momsen tilbagebetalt, kan få en kortere afregningsperiode, men må dog vente nogle få uger, før beløbene kan udbetales. Regeringen vil overveje mulighederne for en forbedring af disse regler, således at likviditeten styrkes for sådanne eksportvirksomheder.

Lovforslagene vedrørende energiafgifterne omfatter forhøjelser af de eksisterende afgifter på elektricitet, olie og benzin samt en nedsættelse af gasafgiften. Gasafgiften foreslås nedsat af energipolitiske grunde for at fremme tilslutningen til gasledningsnettet og dermed forberede indførelsen af naturgasen.

De momsregistrerede virksomheder samt den kollektive trafik får efter de gældende

regler energiafgifterne tilbagebetalt. Dette vil også gælde for de foreslåede forhøjelser, således at erhvervslivet fortsat stort set ikke belastes af energiafgifter.

Regeringen er dog opmærksom på, at energiafgifterne for erhvervsvirksomheder med et særlig stort energiforbrug kan betyde en vis likviditetsmæssig belastning. Regeringen vil derfor overveje, om der kan etableres ordninger, der fremskynder tilbagebetalingen af energiafgifterne til disse virksomheder.

Forhøjelsen af benzinafgiften vil kunne få virkning umiddelbart efter vedtagelsen i folketinget. Forhøjelsen af olieafgiften skal have virkning fra 1. oktober.

Af hensyn til afgiftsberegningen af løbende leverancer af el og gas vil det være praktisk at lade afgiftsændringen for disse varer træde i kraft samtidig med momsforhøjelsen, dvs. den 30. juni 1980.

Forslaget om forhøjelse af charterafgiften skal ligesom forhøjelserne af energiafgifterne ses på baggrund af nødvendigheden af at nedsætte forbruget af fremmed valuta.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene til tingets velvillige og hurtige behandling.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om fritidsundervisning m. v.

(Lovforslag nr. L 217).

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Ændring af km-grænsen for befordring).

(Lovforslag nr. L 216).

Lovforslagene er et led i bestræbelserne på at afdæmpe væksten i de offentlige udgifter.

Forslaget til ændring af lov om fritidsundervisning m. v. indebærer en forhøjelse af antallet af deltagere på hold i instrumentalundervisning inden for fritidsundervisning for voksne samt en nedsættelse af det offentlige tilskud til aftenskoler, aftenhøjskoler, studiekredse og interessegrupper for voksne fra ¼ til ⅓. Lovforslaget indeholder desuden nogle ændringer, som er en følge af ændringer i andre love. Lovforslaget indebærer mindredgifter for det offentlige på ca. 26 mill. kr. om året. Mindredgifterne fordeler sig